

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/12835
7/12836

SAYI : B.02.0.007.00/282
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

17.13.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 03.03.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-20489 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bakanlığımıza gönderilen İzmir Milletvekili Sayın Kamil Erdal SİPAHİ ve Van Milletvekili Fatma KURTULAN'a (2 Adet) ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 3 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 3 Yazı

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN FATMA KURTULAN'IN
7/12835 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Adıyaman Üniversitesi Bankacılık Bölümü son sınıfta okuyan 22 yaşındaki Emine Aydeniz, yarı yıl tatili için geldiği Diyarbakır'ın Bismil İlçesinde oturan ailesinin yanında, 11 şubat akşamı kaybolmuş, bir gün sonra ise cesedi Dicle Nehrinde bulunmuştur. Emine Aydeniz'in ölümü hem büyük bir toplumsal sorun haline gelen kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin hem de kadın intiharları vakalarının inanılmaz boyutlara vardığını göstermektedir. Basına ve kamuoyuna yansıyan kadın intiharları ya da şüpheli kadın ölümleri konusunda etkin soruşturma yürütülmezken, basına yansımayan kadın cinayetlerinde ise bazen soruşturmaya bile gerek duyulmamakta, hayatını kaybeden kadının yakınlarının verdiği ifade doğru kabul edilmektedir. Ülkemizde meydana gelen yüzlerce kadın cinayeti, intihar olarak kabul edilirken onlarca kadın cinayetinde ise şüpheli şahıs (eş, baba, erkek kardeş) ölümün, silahını temizlerken, silahının ateş alması sonucu meydana geldiğini iddia etmekte ve bu iddia çoğu zaman yargı aşamasında inandırıcı bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

SORULAR :

- 1) Bakanlığınız olayla ilgili inceleme başlatmış mıdır?
- 2) Kadın cinayetleri ve kadın intiharları geldiğimiz noktada ciddi boyutlara varmıştır. İntiharların nedenlerine yönelik toplumsal bir araştırma yapmayı düşünüyor musunuz?
- 3) Ocak ayından bu yana intihar ya da intihar şüphesi ile hayatını kaybeden kadın sayısı kaçtır? İsimleri nelerdir?
- 4) 2002 yılından bu yana yıllar itibarı ile silahını temizleyen şahsın silahının ateş alması sonucu vücuduna kurşun isabet etmesi ile yaşamını yitiren kadın sayısı kaçtır?

CEVAPLAR:

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Adıyaman Sosyal Hizmetler Müdürlüğünce aile içi şiddet ile töre ve namus cinayetlerini önleme çalışmaları kapsamında konu ile ilgili yapılan incelemede; E.A'nın Adıyaman Üniversitesine bağlı Besni Meslek Yüksek Okulunda öğrenci olduğu, disiplin cezası ve devamsızlığı olmadığı, ders durumunun birinci sınıfta iyi olduğu, ikinci sınıfta notlarının düştüğü, sessiz, sakin, içe kapalı, sevilen, uyumlu bir genç olduğu belirlenmiştir. Danışmanı tarafından, son zamanlardaki başarısızlığı nedeniyle umutsuzluğa kapılmış olduğu ifade edildiği de raporda yer almaktadır.

Olaydan önce ya da sonra Diyarbakır İl Müdürlüğümüze aksettirilmediği ve soruşturma gizli sürdürüldüğü için bu olayla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.

Ayrıca, tüm illerimizde olduğu gibi Adıyaman ve Diyarbakır illerinde de çocuk ve kadınlara yönelik şiddet hareketleri ile töre ve namus cinayetlerini önlemeye yönelik sektörler arası işbirliğine dayalı çalışmalar geliştirilerek sürdürülmektedir.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğünün amacı, ülkemizdeki sosyal sorunların tespiti ve çözümü ile Türk ailesinin bütünlüğünün korunması, güçlendirilmesi ve sosyal refahının artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası bilimsel araştırmalar yapmak veya yaptırmak, projeler geliştirmek, desteklemek, bunların uygulamaya konulmasını sağlamak ve aileye yönelik millî bir politikanın oluşmasına yardımcı olmaktır.

Aileyi ve aile bireylerini tehdit eden, aileden veya aile dışından kaynaklanan sorunları, aile içi şiddet ve istismarı, töre cinayetlerini, kötü alışkanlıkları ve bağımlılıkları, tüm bunları doğuran sebepleri, çevresel-sosyal etkilerini incelemek, araştırmak, bunların önlenmesine, çözümlenmesine yönelik ve aileyi destekleyici eğitici programlar hazırlamak veya hazırlatmak, yapılan araştırmaların sonuçlarına göre durum tespiti yaparak politika önerileri geliştirmek de Genel Müdürlüğümüzün birincil görevleri arasındadır. Bu amaçla söz konusu alanda son yıllara ait verilere dayanan üç araştırma gerçekleştirilmiştir.

- 1- **1995-2000 Yılları Resmi Kayıtlarından Batman'da Gerçekleşen İntihar Ve İntihar Girişimleri Üzerine Bir İnceleme.(2001) İdris DENİZ- Aysel GÜNİNDİ**
- 2- **Bitlis'te Farklı Grupların Toplumsal Yapı Ve Töresel Uygulamalara İlişkin Görüşleri (Güldünya Tören Vakası) (2004)Rahime BEDER ŞEN -Semra DEMİRKAN**
- 3- **Sakarya-Karasu'da Gerçekleşen İntihar Girişimleri Üzerine Bir İnceleme ve Saha Çalışması(2008) Ercan ŞEN-Rahime BEDER ŞEN**

TÖRE CİNAYETLERİ

Türk toplumunun kültürü ve özellikle değerler sisteminden kaynaklanan, kırsal kesim kültürünü yansıtan töre suçları; daha çok ekonomisi tarıma dayalı, kapalı toplumlarda, görülmektedir. Bu nedenle ülkemizin özellikle Doğu Bölgeleri'nde bu tür suçlara daha çok rastlanmaktadır.

Törenin fonksiyonlarından en önemlisi "namus olgusu" karşısında edinilen tavidir. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da namus kavramı çoğu zaman sadece kadın bedeni ile sınırlandırılmakta, bu kavrayış şiddetin doğrudan yaşam hakkına yönelik en ağır türü olan namus cinayetlerine mazeret oluşturmaktadır. Toplumsal değerler tarafından kabul görmeyen kadın erkek ilişkileri konusunda "namus" kavramına yüklenen yargılar ön plana çıkmaktadır. Namus olgusuna kadın merkezli bakılmaktadır. Yaşanan ilişki toplum tarafından "kabul edilemez bir hata" olarak görülmektedir. Böyle bir olayda toplum önce, erkeği evli olsa bile kadını ikinci eş olarak nikahına alması konusunda zorlamaktadır. Ya da erkeğin ailesinden bekar bir kız diğer aileden biriyle evlendirilerek (kısasa kısas) sorun çözümlenmeye çalışılmaktadır. Ancak sorunun bu yollarla çözümlenememesi halinde namusunu temizleme konusunda ilk olarak kadına sorumluluk yüklenmekte suçu işleyen erkeği, ki bu mümkün olamadığından kendisini öldürmesi beklenmektedir. Kadının bu sorumluluğu da yerine getirememesi halinde toplumsal baskı ve tahrik ailenin erkeklerini, kadını öldürmek suretiyle namuslarını temizlemeye yönlendirmektedir.

"Namus" olgusuna bakış açısı olarak kadınların çoğu kez erkeklere göre daha katı davrandıkları ve erkeği yönlendirdikleri bir gerçektir. Kadınlar "namus" eksenli "töre cinayeti"ni meşru görmektedirler. Bunun sebepleri arasında kadının eğitimsizliği ön plandadır. Ayrıca psikolojik olarak hemcinsinin namusunu sahiplenmesi de söz

konusudur. Bu konuda özellikle ailenin hukuku, devletin hukukunun önüne geçmektedir.

Doğu illerinde yapılan bazı çalışmalar sonunda gençlerin değişime daha açık oldukları saptanmıştır. Bu değişim gencin ailesiyle arasında aile ilişkilerinde ve diğer konularda kuşak çatışması yaşamasına neden olmaktadır. Kızlar ailelerinde kız ve erkek çocuklara farklı davranıldığını ve annelerin dahi erkek çocuklarını kayırdıkları konusunu gündeme getirmişlerdir. Gençler töre baskısını hissederek buna karşı koyulması gerektiğini savunmaktadırlar. Erken evlenmeye ve çok çocukluğa karşı olmakla beraber baba ve kocanın baskısının yine güçlü olduğunu ifade ederek, erkeğin eğitiminin gereğine dikkat çekmektedirler. Genç kız ve kadınlar il ve ilçelerdeki Halk Eğitim Merkezi'nin açtığı kurslara ilgi göstermektedirler (Bilgisayar, halıcılık, trikotaj, giyim, nakış, okuma yazma ve sınava hazırlık kursları, halkoyunları gibi). Bu kurslar özellikle genç kızlar arasında büyük ilgi görmektedir. Kurslarda mesleki bilgi ve beceri yanında günlük hayata dair işlevsel bilgi (temizlik, evliliğe hazırlık, aile planlaması, yemek, iletişim, giyim, televizyon izleme alışkanlıkları gibi) de aktarılmaktadır. Yetkililer kursiyerlerde dönem sonunda büyük ölçüde davranış değişikliği saptadıklarını belirtmişlerdir. Bu merkezlerin kadınların eğitiminde hayati derecede önemli olduğu saptanmıştır. Kadının eğitim yoluyla dış dünyaya açılması, kadının varlığını devam ettirebilmesi için geleneksele tutunma zorunluluğunu azaltmakta, bağımsız düşünme yeteneğini ve özgüvenini geliştirmektedir.

Töre cinayetlerinin önemli bir boyutunu da hukuksal alan oluşturmaktadır. Adalet ve emniyet güçlerinin konunun hassasiyetine gösterdikleri önem bu cinayetlerin önüne geçilmesinde vazgeçilmez bir unsurdur. Töre cinayetlerinde suçun tesbiti, suçlunun cezalandırılması ve verilecek cezanın ölçüsünün iyi saptanması gerekmektedir. Aynı şekilde, hukuk mevzuatımızın evrensel hukuk normları ve insan hakları referans alınarak tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Töre cinayetlerine ilişkin yasal düzenlemelerin caydırıcı etkisi beklenebilir ancak, ailelerin çözüm arayışları ve infazdan kaçınmaları, ailenin hatta aşiretin diğerleri tarafından dışlanması, aşağılanması getirmektedir. Bu durumda aile için tek çıkış yolunun töreyi uygulamak olduğu görülmektedir. Cezaların ağırlaştırılması ile sorunun çözümü çok mümkün görünmemektedir. Sorunun kesin çözümü, yöredeki hakim feodal yapının zayıflaması, bireyin ve bireysel değerlerin önem kazandığı modern bir toplum düzenine geçilmesi ile mümkündür. Bunun için de üretim ilişkileri, eğitim imkanları ve toplumsal altyapıdaki olumlu projeler üzerinde ısrarla durulmalıdır. Devletin, kurumları aracılığıyla varlık göstermesi ve eğitim imkanlarını genişletmesi aşiret yapısının üzerinde değişime yönelik bazı açılımlar sağlayabilmektedir.

İNTİHARLAR

1962 yılından beri toplanan TÜİK verilerine göre Türkiye'de 1974-1999 yılları arasında 26 yıllık zaman diliminde tamamlanmış intiharların ortalaması yüzbinde 2.28 dir. Özellikle 1996-99 yılları arasında yavaş ama giderek artış eğiliminde olduğu görülmüştür. 2006 yılı itibarıyla yüzbinde 3.88 ortalamaya ulaşmıştır.

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de intihar oranları yıllara göre artış göstermektedir. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü uzmanları tarafından incelenen Batman intiharları bu konuda kurum bünyesinde yapılan ilk çalışmadır. (Deniz ve Diğ., 2001).

1995 ve 2000 yılları arasında Batman ili ve ilçeleri genelinde resmi kayıtlara geçmiş, 191 intihar ve intihar girişimi kaydına ulaşılmış ve kayıtlarda var olan bazı özellikler açısından incelemeler yapılmıştır.

Bölgeyi iyi tanıyan sosyolog Sıtkı Karadeniz olayları tamamen modernleşme bağlamındaki sosyal değişimin çok hızlı olması ve bunun sonucundaki kuşak çatışmasına bağlamaktadır. Karadeniz'e göre kuşak çatışması olarak adlandırılabilir bu durum, Batman'da en sert haliyle yaşanmış ve hala da yaşanmaktadır.

Ünsal, "ergen intiharları risk faktörleri"ni, Batman örneğinde araştırdığı çalışmada, iletişim sorunu yaşayan ergenlerin, intihar eğiliminin arttığını, dünyada yapılan araştırmalara dayanarak dile getirmektedir (Ünsal, 2002: 8). İletişimsizliğin bu boyutta olmasında, yaşanan sosyal travmanın büyük etkisi olmakla birlikte, değişen yaşam tarzları ve kırılan kültürel kodların da önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Dünyada, kadınlar erkeklerden daha fazla (yaklaşık üç kat) intihar girişiminde bulunurlar. Batman'da da 1995 – 2000 yılları intihar girişimlerinde kadınlar (% 36) erkeklerden (% 11) üç kat daha fazla intihar girişiminde bulunmuştur. Bu oranlar, ölümlü intihar oranlarına oldukça benzemektedir.

Ülkemizde, intihar eden nüfusun 15 - 34 yaş grubunda yoğunlaştığı ve kadınların erkeklere nazaran daha genç yaşta intihar ettiği gözlenmektedir. İntihar eden erkeklerin yaklaşık yarısı 35 yaşından, kadınların ise yaklaşık yarısı 25 yaşından daha küçüktür (DİE,1998) .

Batman bulgularında da benzer durum söz konusudur. Ancak 25 yaşından küçük kadınlar, tüm kadınların % 72'si kadardır. Genç kadın intiharı özellikle göze çarpmaktadır. Bu durum Türkiye göstergesinden biraz farklıdır. 25 yaşından küçük kadınlar tüm kadınların 2/3'ü kadardır ve daha üzücü bir tablo oluşturmaktadır. 30 yaş ve daha küçük erkekler ise tüm erkeklerin % 57'si kadardır. Kadınlar arasında en fazla intihar görülen yaş grubu ise % 28 ile 14-17 yaş grubudur. Erkeklerde ise 31-40 yaşı, % 23 ile en fazla rastlanan gruptur.

İntihar girişiminde bulunan kadınların % 55.1'i ilaçla bu eyleme kalkışmıştır. Zehirli madde kullanımı, % 23.2 oranıyla kadınların girişim için tercih ettiği ikinci yoldur. Kadınların % 7.2'si kendini asmak suretiyle, % 5.8'i ise yüksekten atlamak suretiyle intihara teşebbüs etmiştir. İntihar girişimde bulunan erkeklerin % 38.1'i yöntem olarak ilaç kullanmayı tercih etmişlerdir. Zehirli madde (% 19), Kesici alet (% 19) ve kendini yakma (% 9.5) erkekler tarafından kullanılan diğer intihar etme yöntemleridir. İntiharlarda kesin sonuca götüren yöntem olarak kendini asmak kullanılırken, intihar girişimlerinde, kurtulma olasılığı yüksek olan ilaç almak daha fazla kullanılmıştır.

Beyan edilen intihar etme nedenlerine bakıldığında bir çok farklı nedenin olduğu, dolayısıyla nedenlerin geniş bir yelpazeye yayıldığı gözlenmektedir. Kadın intiharlarının arasında psikolojik nedenlerin (% 10.7) ilk sırayı aldığı görülmektedir. Bunu sırasıyla, aile içi tartışmalar (% 9.3), aile baskısı (% 6.7), Psikiyatrik rahatsızlık (% 6.7), Namus (% 4.0), Çocuk olmaması (% 4.0) ve fiziksel rahatsızlıklar (% 4.0) izlemektedir. **İntihar nedenine ilişkin dosyalarda kadınların yarısı hakkında bilgi bulunmamaktadır.** Ayrıca, toplum baskısı, bir yakının ölümü ve ekonomik nedenler de kadınlarda intihara neden olabilmektedir.

Erkek intiharlarının nedenlerine bakıldığında, erkeklerin % 23.1'nin ekonomik nedenlerle intihar ettiği görülmektedir. Erkeklerin intiharın da ikinci neden % 19.2 ile psikolojik rahatsızlıklar, üçüncü neden ise % 15.4 ile psikiyatrik hastalıklardır. Erkekler ayrıca, aile içi tartışma, fiziksel rahatsızlıklar ve aileden birinin ölümüne bağlı

olarak intihar etmişlerdir.

İntihar girişiminde bulunan kadınların medeni durumuna bakıldığında % 49.3'nün bekar olduğu görülmektedir. Evli olan kadınların % 13'ü 1 yıl ve daha az süredir evli bulunmaktadır. Kadınların % 7.2'sinin 5 ile 10 yıl, % 5.8'inin ise 2 ile 5 yıl arasında evli olduğu görülmektedir. Evlilik süresine dair bilgi olmayan kadınlar tüm girişimde bulunan kadınların % 20'si kadardır.

- Batman'da intihar olaylarında yıllara göre bir artış gözlenmektedir.
- İntihar girişimleri ile intihar oranları aynı görünmekle beraber, intihar girişimlerinin kayıtlara yeterince yansımadağı düşünölmekte ve intihar girişimlerinin intiharlara göre daha fazla sayıda olduğı sanılmaktadır.
- İntihar edenlerin yaklaşık % 75'i kadın, % 25 ise erkektir. Bu sonuç, dünya ölkelerinde erkeklerde daha fazla görölen intihar oranları ile çelişmektedir. Sadece Çin'de kadınlar erkeklerden daha fazla intihar etmektedir.
- 1995-2000 tarihleri arasındaki süreç incelendiğinde kadınların erkeklere oranla daha fazla intihar girişiminde bulunduğı görölmektedir. Bu sonuç diğör ölkelerde görölen kadın/erkek oranları ile uyumludur.
- İntihar eden kadınların % 72'si 25 yaşından küçük, erkeklerin ise yaklaşık yarısı 30 yaşın altındadır.
- Hem intihar edenlerin, hem de intihar girişiminde bulunanların yarıdan fazlası bekarıdır. İntihar edenlerin % 19.8'i ile intihara teşebbüs edenlerin % 14.4'ü imam nikahı ile evlidir.
- Batman'da ki kadın intiharlarının yarıdan fazlasının Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos ve Eylül aylarında gerçekleştiğı görölmektedir. Yoğunlukla bir işyerinde çalışmayan, geçim kaynakları tarım ve hayvancılık olan, 15-25 yaş arası gençlerin (özellikle de kadınlar) yaz aylarında (Haziran-Temmuz-Ağustos) intihar eğilimi artmaktadır. Bunda, bireylerin tarımsal alanda zor koşullarda çalışması, yaz aylarında gelenek-töre açısından sosyal yaşamlarının daha fazla kısıtlanması ve evliliklerin daha çok yaz aylarında yapılmasının etmen olduğı düşünölebilir. Yaz aylarında kadınların % 53'ü, erkeklerin ise %46'sı intihar etmektedir.
- İntihar ya da intihar girişiminde bulunanlardan, kadınların intihar saatleri 12-18 arasında yoğunlaşırken, erkeklerin daha çok 18-24 saatleri arasında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. İntihar girişimlerinin ise 18-24 saatleri arasında yoğunlaştığı görölmüşür.
- İntihar eden ve intihar girişimde bulunanların öğrenim düzeyi son derece düşüktür.
- İntihar ederken çoğunlukla kendini asmak yöntemini kullandıkları görölmüşür. İntihar girişimlerinde ise daha çok ilaç kullanılmaktadır.
- İntihar nedenleri arasında psikolojik ve psikiyatrik nedenler dışında kadınlarda aile ve toplum baskısı, erkeklerde ise daha çok ekonomik nedenler öne çıkmaktadır.
- İntihar eden kadınların % 8'nin, intihara teşebbüs edenlerin ise %8.7'sinin kuması bulunmaktadır.
- İntihar edenlerin ve intihar girişimde bulunanların çoğunluğunun gelir kaynaklarını çiftçilik ve hayvancılık oluşturmaktadır.

İntihar birçok faktörün bir araya gelmesi ile oluşan bir olgudur. İntiharın sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik nedenleri bulunmaktadır. İntiharları sosyal, kültürel ve ekonomik nedenler hazırlamakta ve psikolojik faktörler bitirmektedir.

1- Sosyal Faktörler

Daha önceki yapılan çalışmaların bulguları ile karşılaştırıldığında Batman intiharlarının hızlı toplumsal değişimlerden etkilendiği sonucuna varılmıştır. Özellikle maddi değerlerin manevi değerlere göre daha hızlı değişmemesi, yani sosyolojik anlamda bir kültürel gecikmenin yaşanması intiharları etkileyen başlıca faktörlerden birisidir. Yine okuma-yazma oranının düşüklüğü, kız çocuklarının eğitime katılmasının zor olması veya engellenmesi, kırdan kente göç olgusu da önemli belirleyiciler arasında bulunmaktadır.

2- Ekonomik Faktörler

Başta gelen ekonomik neden ise, gelir dağılımındaki adaletsizliktir. Batman da GSMH 1157 USD gibi oldukça düşük bir orandadır. İşsizlik oranı ise oldukça yüksektir. İntihar eden ve intihar girişiminde bulunanların yoksul ailelerden geldiği ve gecekondularda yaşadığı gerçeği de bizi ekonomik faktörlerin çok önemli olduğu noktasına götürmüştür.

3- Kültürel Faktörler

İntiharlarda kültürel faktörlerin de etken olduğu görülmüştür. Özellikle Dünya örneklerinin tersine kadın intiharlarının yüksekliği Batman 'da "kadın olmanın" ne demek olduğunun irdelenmesini zorunlu kılmaktadır. Ataerkil toplum yapısının bir uzantısı olarak kadın ikinci sınıf vatandaş konumundadır. 14-44 yaş grubundaki kadınların okuma-yazma oranı %40 dır. Kız çocuklar okula gönderilmemekte, ekonomik dayatmaların da bir sonucu olarak, erkek çocuk tercih edilmektedir. Erken yaşta yapılan ve dini nikaha dayalı evlilikler yaygındır. Çoğu zaman kadın için bir güvence olan resmi nikah yapılmamaktadır. Akraba evlilikleri yaygın olup, kuma ve berdel uygulamaları sürmektedir. Yapılan evliliklerde baba tek başına karar vermekte, evlenecek kızın görüşü dahi sorulmamaktadır. Diğer yandan kitle iletişim araçları ile sunulan zengin, gösterişli, sınırsız aşk, lüks ev ve arabalar ile çelişen kendi gerçeklerini tolere edemeyen genç kızlar; diğer yandan kadına atfedilen değer, yargı ve tutumlara bağlı olarak kadının bekareti ve bunu ailenin erkeklerine teslim eden geleneksel bir toplumsal yapı mevcuttur. Tüm bu faktörlerin de, intihar edenlerin neden daha çok kadınlar olduğu gerçeğine cevap verebileceği düşünülmektedir.

4- Psikolojik Faktörler

İntiharların nedenleri arasında bireyin daha önce psikiyatrik tedavi görmesi de bulunmaktadır. Ayrıca, İntiharı etkileyen faktörler arasında gösterilen, yakınlardan birinin ölümü veya intihar etmesi bulgusu da bu çalışmada da bulunmuştur. Ailelerin ortalama çocuk sayısı göz önüne alındığında ailelerin çocuklarına yeterince sevgi vermesi mümkün görünmemektedir. Bazı araştırmalar, böyle sevgisiz ortamlarda büyüyen çocukları, istenmedikleri duygusuna kapılmalarına bağlı olarak intihara kalkışabildiklerini göstermiştir. Kitle iletişim araçları aracılığıyla gelen yoğun mesajlardan etkilenme sonucu karamsarlığa kapılarak intihar etme davranışı gözlemlenmektedir. Yüksek bir yerden kendini atarak intihar etme olayları, kişinin kırgınlığının bir ifadesi olabileceği gibi, silik ve değersiz kalmış varlıklarına insanların dikkatini çekme davranışı da olabilir. Yine, sınav ya da okuldaki başarısızlık intihar davranışını etkilemektedir. Kişinin saldırgan bir kişiliğe sahip olması da kendine zarar vermesini etkileyebilmektedir.

Yapılan çalışmalar toplumların ortak bir amaç etrafında toplandığı dönemlerde intiharın azaldığını, aksi halde arttığını göstermektedir. Batman ciddi bir terör ortamından yeni çıkmıştır. Bu durumda intiharların artması olağandır. Yine araştırma bulguları özellikle kırsal bölgelerden göç alan yerleşim yerlerinde intiharın artabileceği göstermektedir. Batman da oldukça fazla göç alan bir yerleşim yeridir.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Hükümetimiz, kadın-erkek eşitliği, kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, toplumsal yaşamın her alanında kadının konumunun güçlendirilmesi ve kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesini öncelikli devlet politikası haline getirmiş, kadının en temel insan hakkı olan yaşama hakkını elinden alan töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi de dahil olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılmasına ilişkin aktif bir tutum sergileyerek çalışmalarını yoğunlaştırmıştır.

Son yıllarda kadına yönelik her türlü şiddetle mücadelede, suçluların cezalandırılmasını ve şiddet mağduru kadınların korumasını ve desteklenmesini sağlayan yasal düzenlemeler ile önemli adımlar atılmıştır.

Namus adına kadınlara karşı işlenen suçlara ve kadınlara karşı diğer tüm şiddet türlerinin ortadan kaldırılmasına ilişkin ulusal mevzuatta gerçekleştirilen değişikliklerin ardından, bu mevzuatın etkili biçimde uygulanması, toplumsal farkındalığın artırılmasına yönelik ulusal bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları da dahil olmak üzere etkili tedbirlerin alınması hükümetimizin başlıca hedeflerindendir.

Bu kapsamda, töre ve namus cinayetleri başta olmak üzere, kadına yönelik her türlü şiddetle mücadelede alınacak önlemler ve üretilecek politikaların belirlenmesi açısından bu olguya ilişkin olarak elde edilecek veriler, yol haritası olması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda; kadına yönelik aile içi şiddeti izlemek ve aile içi şiddetle mücadele etmek için göstergeler belirlenebilmesi amacıyla, Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ve "kadına yönelik şiddetin kaynağı ve türleri nelerdir?" sorusuna yanıt veren büyük ölçekli "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" önemli bir noktada durmaktadır. Söz konusu Araştırma'nın sonuçları 2009 yılında kamuoyuna sunulmuş olup, TÜİK "Resmi İstatistik Programı" kapsamında resmi veri olarak değerlendirilmektedir.

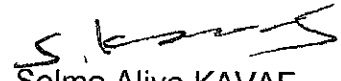
Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması'nın temel bulguları şu şekildedir:

- Evlenmiş kadınların hayatındaki en yaygın şiddet eşlerinden gördükleri şiddettir.
- Kadınların yüzde 39'u fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (tokatlanma, itilme, yumrukla vurulma, boğazının sıkılması, bir yerinin yakılması, silah, bıçak gibi aletlerle tehdit edilme ya da bunların kullanılması).
- Kadınların yüzde 15'i cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (zorla cinsel ilişkiye girilmesi, istemediği halde korktuğu için cinsel ilişkiye girmesi, cinsel olarak aşağılayıcı ya da küçük düşürücü eylemlere zorlanma).
- Cinsel şiddet birçok durumda fiziksel şiddet ile birlikte yaşanmaktadır; kadınların yüzde 42'si fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.
- Kadınların yüzde 44'ü duygusal şiddet/istismara maruz kalmaktadır.
- Kadınların yüzde 23'ü eşlerinin veya birlikte oldukları kişi/kişilerin, kendisinin çalışmasına engel olduğunu ya da işten ayrılmasına neden olduğunu belirtmiştir.

- Sadece eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınlar arasında bile her 10 kadından 3'ü eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmıştır.
- Bu araştırma fiziksel ve cinsel şiddetin yanı sıra kadınların eşlerinden gördükleri duygusal ve ekonomik istismar bulgularını da ortaya koymuştur.
- Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan evlenmiş her 4 kadından biri yaşadığı şiddet sonucunda yaralanmıştır.
- Her 10 kadından biri gebeliği sırasında fiziksel şiddete maruz kalmıştır.
- Kadına yönelik şiddet çoğunlukla gizlenen bir sorundur. Şiddet yaşayan kadınların yaklaşık yarısı görüşme yapılmadan önce bu şiddeti kimseyle paylaşmamıştır.
- Kadınlar sağlık kuruluşlarından, polisten ve diğer destek hizmetlerinden nadiren yardım istemektedirler.
- Evli ya da bekar, her 5 kadından biri, 15 yaşından sonra ilişkide olduğu kişi dışındakiler (aileleri veya eşlerinin aileleri, akrabaları, okul ve iş yerinden tanıdıkları ve tanımadıkları kişiler) tarafından fiziksel şiddete ve yüzde 3'ü bu kişiler tarafından cinsel şiddete maruz kalmışlardır.
- Kadınların yüzde 7'si çocukluklarında cinsel istismar yaşadıklarını belirtmişlerdir (15 yaşından önce).
- Eşleri veya birlikte olduğu kişiler tarafından şiddete maruz kalmış kadınlar, şiddet yaşamamış kadınlardan daha fazla fiziksel veya ruhsal sağlık sorunları yaşamaktadırlar.
- Eşi veya birlikte olduğu kişi(ler) tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış her üç kadından biri yaşamına son vermeyi denemiştir.

Araştırma sonuçlarına göre; eşleri veya birlikte oldukları kişi/kişiler tarafından fiziksel veya cinsel şiddet yaşamış kadınların yüzde 33'ü yaşamlarının herhangi bir döneminde intihar etmeyi düşündüğünü; yüzde 12'si ise intihara teşebbüs ettiklerini belirtmişlerdir. Fiziksel veya cinsel şiddet yaşamamış kadınlar için bu oranlar sırasıyla yüzde 11 ve yüzde 3'tür. Bu bulgular, fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan kadınların, şiddete maruz kalan kadınlara göre 4 kat daha fazla intihara teşebbüs ettiğini göstermektedir.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı